

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กับ การส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

สุขภาพฟันดี

ฟันตกกระ

ฟันผุ

กองทุนสาธารณสุข กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

ยิ้มสดใส คนไทยฟันดี

องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น
กับ
การส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

กองทันตสาธารณสุข
กรมอนามัย
กระทรวงสาธารณสุข

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก

สารบัญ

จัดพิมพ์โดย : กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถ.ติวานนท์ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
พิมพ์ครั้งที่ 1 : พ.ศ. 2549 จำนวน 3,000 เล่ม
พิมพ์ที่: ออนพรีนซ์ออฟ 02-688-5869
จำนวนหน้า : 24 หน้า
ISBN : 974-813-723-6

คำนำ	4
รู้จักฟันของเรา	6
สุขภาพช่องปากของคนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร	7
คนไทยแต่ละภาคมีสุขภาพช่องปากเป็นอย่างไร	8
สาเหตุจากอะไร	9
โครงการควบคุมโรคและความผิดปกติในช่องปาก ของคนไทยพ.ศ.2548-2550 มีอะไรบ้าง	10
การสนับสนุนเรื่องสุขภาพช่องปากขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	14
ภาคผนวก	18
ตัวอย่างโครงการขอรับเงินอุดหนุนองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ปี 25....	20

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2540 กำหนดให้รัฐกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นดำเนินการและตัดสินใจในกิจกรรมของท้องถิ่นได้เอง และได้เสนอพันธกิจภาคสาธารณสุขตามมาตรา 52 และ 82 ว่ารัฐต้องจัดและส่งเสริมการสาธารณสุขให้ประชาชนได้รับบริการที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง โดยส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชนมีส่วนร่วมด้วยเท่าที่จะทำได้

กรมอนามัย โดย กองทันตสาธารณสุข ซึ่งมีภารกิจดูแลรับผิดชอบด้านการส่งเสริมสุขภาพรวมทั้งการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากที่ดี และเพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนและชุมชนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จึงได้จัดทำหนังสือ “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก” ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรในชุมชนได้พิจารณานำไปใช้ประกอบการดำเนินงานของท้องถิ่นในการส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากที่ดี ต่อไป

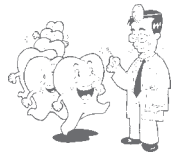
กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมหรือมีข้อเสนอแนะโปรดติดต่อได้ที่กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกแห่ง หรือติดต่อโดยตรงที่ กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000 โทรศัพท์ 02 5904205, 02 5904207 หรือที่ www.anamai.moph.go.th/dental

กองทันตสาธารณสุข

กรมอนามัย

มีนาคม 2549

รู้จักฟันของเรา

ฟันคนเรามี 2 ชุด คือ ฟันน้ำนม และฟันแท้

	จำนวน(ซี่)	อายุที่ฟันเริ่มขึ้น	อายุที่ฟันขึ้นครบ
ฟันน้ำนม	20	6-9 เดือน	2 ปีครึ่ง - 3 ปี
ฟันแท้	32	6-7 ปี เป็นฟันกรามแท้ซี่แรก	ครบ 28 ซี่ เมื่ออายุ 12 ปี ครบ 32 ซี่เมื่ออายุ 18-25 ปี

ในทางระบาดวิทยาโรคในช่องปากและการดูแลฟันในแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกัน ดังนั้นในการดำเนินงานทันตสาธารณสุขจึงแบ่งกลุ่มประชากรเป็น 3 กลุ่มวัยดังนี้ ประชากรวัยเด็กจำนวน 11.5 ล้านคน ได้แก่ เด็กปฐมวัย (0 - 5 ปี) 4.8 ล้านคน และเด็กวัยประถมศึกษา (6 - 14 ปี) 6.7 ล้านคน กลุ่มวัยทำงาน 42.6 ล้านคน และกลุ่มผู้สูงอายุ 6.1 ล้านคน

สุขภาพช่องปากของคนไทย
ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

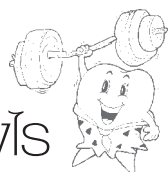
โรคในช่องปากที่พบบ่อย คือโรคฟันผุและโรคเหงือก ซึ่งโรคเหงือกแบ่งตามความรุนแรงเป็นเหงือกอักเสบกับ โรคปริทันต์หรือเรียกว่าโรครำมะนาด นอกจากนี้โรคมะเร็งในช่องปากมีอัตราการเกิดสูงในกลุ่มผู้สูงอายุ

ภาวะความผิดปกติในช่องปาก อาจเป็นความผิดปกติในช่วงการสร้างอวัยวะและพัฒนาการ เช่น ปากแหว่ง เพดานโหว่, ฟันตกกระ และ ความผิดปกติจากปัจจัยภายนอก เช่น ฟันกร่อน

วัยเด็ก		วัยทำงาน	วัยสูงอายุ
เด็กปฐมวัย (0-5 ปี)	เด็กวัยประถม (6-14 ปี)	(15-59 ปี)	(60 -74 ปี)
อายุ 3 ขวบ - ฟันน้ำนมผุ 65.7% คือผุทุก 7 ใน 10 คน โดยเฉลี่ยเด็ก 1 คน มีฟันผุ 4 ซี่ในปาก	อายุ 6 ปี - ฟันกรามแท้ ซี่แรกผุ 16% อายุ 12 ปี - ฟันแท้ผุ 57.3% - เหงือกอักเสบ 76.9% - ฟันตกกระ 12%	วัยรุ่น (15-18 ปี) - ฟันผุ 62.1% - เหงือกอักเสบ 85.4% ผู้ใหญ่ (35-44 ปี) - ฟันผุ 85.6% - เป็นโรคปริทันต์ 37.3%	- สูญเสียฟัน 92% - สูญเสียฟัน ทั้งปาก 8.2% - จำเป็นต้องใส่ ฟันเทียมทั้งปาก 5% - มะเร็งช่องปากใน เพศชาย 4.6 และ ในเพศหญิง 6.8 ต่อประชากรแสนคน

ผู้ 6 ซี่ (จัดว่ามีฟันผุ
ในระดับที่สูงมาก
เทียบกับเกณฑ์ WHO)

คนไทยแต่ละภาค มีสุขภาพช่องปากเป็นอย่างไร

กลุ่มวัย \ ภาค		เหนือ (%)	ตะวันออก เฉียงเหนือ (%)	กลาง (%)	ใต้ (%)
เด็กปฐมวัย					
3 ขวบ	พื้นน้ำนมผุ	67	70.1	67.7	71.2
5 ขวบ	พื้นน้ำนมผุ	85.7	89	87.9	91.4
เด็กวัยเรียน					
12 ปี	ฟันแท้ผุ	58.2	50.3	58.8	64.8
	เหงือกอักเสบ	84.1	86.1	80.8	85.4
วัยรุ่น					
15 ปี	ฟันแท้ผุ	64.7	53.7	68.1	69.3
	เหงือกอักเสบ	83.2	87.9	83.4	85.9
ผู้ใหญ่					
35-44 ปี	ฟันแท้ผุ	80.2	85.6	93.0	89.6
	โรคปริทันต์	35.0	33.6	44.7	42.0
ผู้สูงอายุ					
60-74 ปี	โรคปริทันต์	63.1	61.8	65.6	67.8
	จำเป็นต้องใส่				
	ฟันเทียมทั้งปาก	5.9	3.44	13.2	10.2

ที่มา: รายงานการสำรวจทันตสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2543-2544

สาเหตุจากอะไร

สาเหตุของโรคและความผิดปกติในช่องปากเกิดจากหลายปัจจัย จากสภาพเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมทำให้แบบแผนการดำรงชีวิตของประชาชนเปลี่ยนไป ได้แก่ การบริโภคอาหารและเครื่องดื่มที่มีน้ำตาลมาก การทำความสะอาดช่องปากได้ไม่ดี พฤติกรรมเสี่ยงอย่างอื่น ๆ เช่น การสูบบุหรี่ ดื่มสุรา สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง เช่น แหล่งน้ำบริโภคของชุมชนมีปริมาณฟลูออไรด์สูงกว่ามาตรฐานซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อฟันตกกระ (มาตรฐานกรมอนามัย ฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคไม่เกิน 0.7 มก./ลิตร) มีรายงานสภาวะฟันตกกระมากขึ้นในหลายจังหวัด

- * ปี 2547 พบคนไทยบริโภคน้ำตาลประมาณ 20 ช้อนชาหรือ 80 กรัม/วัน ซึ่งสูงมากกว่าปริมาณที่แนะนำถึง 5 เท่า และมีแนวโน้มการบริโภคสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ
- * วัยรุ่นแปรงฟันอย่างถูกวิธี ร้อยละ 35, วัยผู้ใหญ่แปรงได้ถูกวิธีเพียงร้อยละ 20
- * พบแหล่งน้ำบริโภคของชุมชนมีฟลูออไรด์สูงเกินมาตรฐานใน 56 จังหวัด

โครงการควบคุมโรคและ ความผิดปกติในช่องปากของ คนไทยพ.ศ.2548-2550 มีอะไรบ้าง

เนื่องจากปัญหาการกระจายทันตบุคลากรของประเทศไทย โดยเฉพาะในเขตชนบทก่อให้เกิดปัญหาความครอบคลุมบริการ จากจำนวนผู้ป่วยมากเกินที่จะทำการรักษาให้ได้อย่างทั่วถึง เทคโนโลยีทางการแพทย์ป้องกันโรคในช่องปาก จึงถูกนำมาใช้ควบคู่กับการส่งเสริมพฤติกรรม การดูแลรักษาความสะอาดของช่องปากของประชาชนเพื่อควบคุมโรค และความผิดปกติในช่องปาก กองทันตสาธารณสุขได้ดำเนินงาน โครงการสำคัญ ๆ ดังนี้

1. ฟันเทียมพระราชทาน (ปี 2548 - 2550)

เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวาระมหามงคล 80 พรรษา และฟื้นฟูสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุที่พบว่ามีความผิดปกติ 300,000 คนที่ไม่มีฟันแท้ใช้งาน จึงกำหนดเป้าหมายใส่ฟันเทียมให้ผู้สูงอายุครบ 80,000 ราย ในปี 2550 โดยในปี 2548 ได้รับการสนับสนุนหลักจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (สปสช.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางพื้นที่ สามารถใส่ฟันเทียมให้แก่ผู้สูงอายุได้ 44,977 ราย ทั้งนี้ในเป้าหมายที่เหลือยังต้องการการสนับสนุนอีกจำนวนมาก จากภาคส่วนต่าง ๆ

2. ยิ้มสดใสเด็กไทยฟันดี (ปี 2548 - 2550)

เพื่อเป็นการป้องกันโรคฟันผุในฟันกรามแท้ซึ่งแรกซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการสูญเสียฟันประชากรไทย กรมอนามัย จึงร่วมมือกับสปสช. จัดทำโครงการเฉพาะเพื่อส่งเสริมทันตสุขภาพในโรงเรียนและให้บริการเคลือบหลุมร่องฟันป้องกันฟันผุในเด็กนักเรียนประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยในปี 2548 ให้บริการครอบคลุมนักเรียน 250,000 คน และ สปสช. สนับสนุนให้ดำเนินงานต่อ ในปี 2549

3. เด็กไทยทำได้ในโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

เพื่อให้เด็กนักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีโดยบูรณาการงานอาหารปลอดภัย สุขาน่าใช้ และเด็กไทยฟันดี กรมอนามัยสนับสนุนให้มีชมรมเด็กไทยทำได้เพื่อพัฒนากิจกรรมในโรงเรียน ในปี 2548 กองทันตสาธารณสุขได้จัดอบรมพัฒนาศักยภาพครูที่ปรึกษาและผู้รับผิดชอบโครงการใน 39 โรงเรียน และจะติดตามขยายพื้นที่ดำเนินงานในปีต่อไป

4. ธรรมนูญสร้างกระแส “เด็กไทยไม่กินหวาน”

การบริโภคน้ำตาลที่เพิ่มมากขึ้นในประชาชนไทยทำให้เป็นปัญหาต่อสุขภาพเป็นสาเหตุของโรคต่าง ๆ เช่น โรคอ้วน เบาหวานในเด็ก และโรคฟันผุในเด็กไทยจำนวนมาก โครงการมุ่งรณรงค์ให้ครอบครัวและสังคม ตระหนักและมีส่วนร่วมในการควบคุมและลดการบริโภคน้ำตาลในกลุ่มเด็กและเยาวชน ผลการดำเนินงานในปี 2548 ได้ผลักดันให้มีประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 286 และ 287 อนุญาตให้นำน้ำตาลในนมผงสูตรต่อเนื่องสำหรับเด็กต่ำกว่า 1 ปี และจัดกิจกรรมรณรงค์ใน 10 จังหวัด และจะจัดให้มีการรณรงค์ต่อเนื่องในทุกๆปี

5. เฝ้าระวังและแก้ปัญหาปริมาณฟลูออไรด์ในแหล่งน้ำบริโภคสูงเกินมาตรฐาน

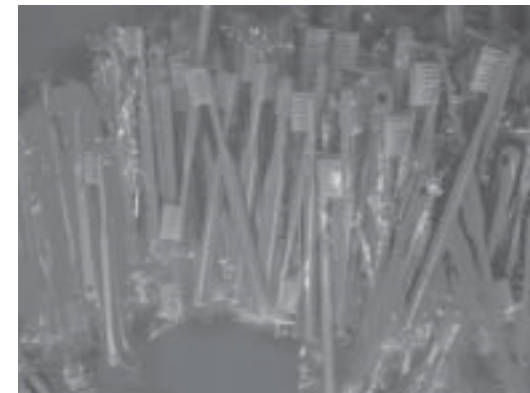
กรมอนามัยกำหนดคุณภาพน้ำประปาดื่มได้ให้มีปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำไม่เกิน 0.7 มิลลิกรัมต่อลิตร เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการเกิดฟันตกกระในเด็ก โดยกองทันตสาธารณสุขสนับสนุนการแก้ปัญหาในพื้นที่

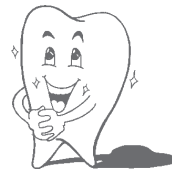
ที่มีฟลูออไรด์ในน้ำสูงเกินมาตรฐานด้วยหลักการชุมชนพึ่งตนเอง ซึ่งที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อจัดหาแหล่งน้ำดื่มที่เหมาะสม รวมทั้งจัดสรรทรัพยากรในการตรวจและเฝ้าระวังปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคทั้งจากแหล่งน้ำบริโภคชุมชนและน้ำบรรจุขวด

6. ควบคุมคุณภาพประปาพื้นที่จำหน่ายในประเทศ

จากการสำรวจพบว่าประปาพื้นที่ขายในประเทศจำนวนมากที่มีชนแปรงแข็งไม่ได้มาตรฐานอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค กรมอนามัยจึงกำหนดมาตรฐานวิชาการประปาพื้นที่และร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคในการควบคุมฉลากและคุณภาพประปาพื้นที่ในประเทศ ผลการสุ่มสำรวจในปี 2547 พบประปาพื้นที่ได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 30 เป็นร้อยละ 66 การดำเนินงานในปี 2548 - 2550 จะเป็นการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อเผยแพร่ข่าวสารสู่สาธารณะต่อไป

การสนับสนุน เรื่องสุขภาพช่องปากของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การสนับสนุนเรื่องสุขภาพช่องปากในกลุ่มประชาชนวัยต่างๆ

การส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มเด็กเล็ก

การสร้างเสริมสุขภาพช่องปากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้โดยตรงกับกลุ่มปฐมวัย คือ การสนับสนุนกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน เช่น จัดหาแปรงสีฟันและยาสีฟัน, จัดทำที่ฝึกแปรงฟันและล้างมือในศูนย์ฯ, อบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง, จัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ด้านทันตสุขภาพ ร่วมไปกับการพัฒนาให้เป็นศูนย์เด็กเล็กน่าอยู่

การส่งเสริมสุขภาพช่องปากในกลุ่มประถมศึกษา

สามารถให้การสนับสนุนเด็กวัยเรียนโดยจัดหาอุปกรณ์การแปรงฟันและสถานที่แปรงฟัน, อบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง, จัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ด้านทันตสุขภาพ, สนับสนุนการจัดประกวดกิจกรรมของโรงเรียนหรือชุมชนที่ดำเนินงานได้ดี เป็นต้น

การดูแลและปรับปรุงคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

ปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุที่ไม่มีฟันและมีความจำเป็นในการใส่ฟันเทียมจำนวนมาก โดยในภาครัฐพยายามให้การสนับสนุนในปี 2548 แต่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณทำให้ดำเนินงานได้เฉพาะผู้ที่ใส่ฟันทั้งปากและยังไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วถึง ซึ่งในปีที่ผ่านมาทั้งองค์การบริหาร

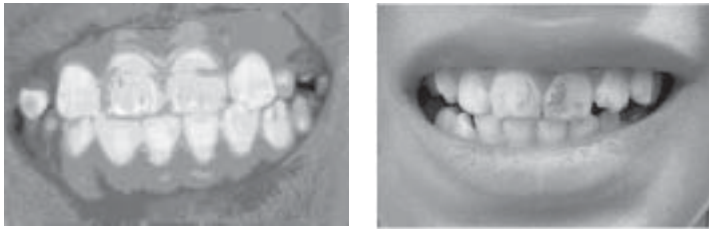
ส่วนจังหวัด เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลในหลายจังหวัดได้ให้การสนับสนุนงบประมาณในการใส่ฟันเทียมแก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ซึ่งสามารถนำมาให้บริการแก่ผู้สูงอายุได้หลายรูปแบบกว่าและเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้สูงอายุได้มากขึ้น

2. การดูแลอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพช่องปาก

การตรวจเฝ้าระวังปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคของชุมชน

ฟลูออไรด์เป็นสารที่มีอยู่ในธรรมชาติซึ่งอาจปนเปื้อนอยู่ในน้ำได้ปริมาณต่าง ๆ กัน คนที่บริโภคน้ำที่มีปริมาณฟลูออไรด์สูงจะทำให้เกิดความผิดปกติที่ฟันและกระดูก โดยความผิดปกติที่ฟันเรียกว่าเป็น “ฟันตกกระ” พบได้ในคนที่ดื่มน้ำมีฟลูออไรด์สูงตั้งแต่เด็ก ทั้งนี้ค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำประปาดื่มได้ กรมอนามัย คือ **ฟลูออไรด์ไม่เกินกว่า 0.7 มิลลิกรัมต่อน้ำ 1 ลิตร**

ภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจหลักในการจัดหาให้มีปริมาณเพียงพอและดูแลควบคุมให้น้ำบริโภคนั้นปลอดภัย บริโภคแล้วไม่ก่อให้เกิดโรคหรือความผิดปกติ ทั้งนี้มีรายงานฟันตกกระมากขึ้นในหลายจังหวัดที่ไม่เคยมีรายงานมาก่อน และจำนวนแหล่งน้ำบริโภคที่มีฟลูออไรด์สูงเกินค่ามาตรฐานมีจำนวนมากขึ้น ซึ่งมักจะพบว่ามาจากน้ำบาดาล ข้อมูลของกองทันตสาธารณสุขพบปริมาณฟลูออไรด์สูงใน 56 จังหวัด

การเป็นฟันตกรรณนี้ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสังคมของเด็ก เพราะฟันมีสีผิดปกติ ในรายที่รุนแรงฟันจะเปลี่ยนรูปร่างไปแบบถาวร ซึ่งการรักษาฟันพุต้องใช้เวลาให้สูง

งบประมาณ/ค่าใช้จ่ายในการตรวจน้ำ

เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาในระยะยาว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรตรวจหาปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคของชุมชนได้แก่ น้ำประปาและน้ำดื่มบรรจุขวดที่ผลิตขึ้นในชุมชน โดยเก็บตัวอย่างจากประปาชุมชนแต่ละ 1 ตัวอย่าง ตรวจปีละครั้ง ทั้งนี้สามารถตั้งงบประมาณรองรับได้

ในกรณีที่ส่งตรวจที่กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย ค่าใช้จ่ายประมาณ 80 บาท/ตัวอย่าง เป็นค่าตรวจหาปริมาณฟลูออไรด์, ค่าขวดยาพลาสติกขนาด 60 มิลลิลิตรและค่าขนส่ง สามารถส่งน้ำไปโดยตรงหรือรวบรวมส่งที่กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ ในกรณีที่ท้องถิ่นต้องการขอข้อมูลปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภคของชุมชนบางส่วนที่มีอยู่แล้ว สามารถติดต่อได้ที่กลุ่มงานทันตสาธารณสุข สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

วิธีการเก็บตัวอย่างน้ำเพื่อส่งตรวจหาฟลูออไรด์

นำขวดพลาสติกสะอาด ขนาด 30-60 ซีซี ล้างขวดด้วยตัวอย่างน้ำ 2-3 ครั้ง ก่อนเติมน้ำตัวอย่างใส่ขวดให้เต็มปิดฝาขวดให้แน่น (วิธีล้างขวดคือเติมน้ำตัวอย่างลงในขวดประมาณ 1 ใน 3 หรือครึ่งหนึ่งแล้วเขย่าให้น้ำกระจายไปทั่วขวดแล้วเททิ้ง) เขียนฉลากปิดที่ข้างขวดอย่างชัดเจนระบุ สถานที่เก็บ ชนิดของแหล่งน้ำ และวัน เดือน ปี ที่เก็บตัวอย่างน้ำ

การประสานงานเพื่อแก้ปัญหาฟลูออไรด์สูง

ในพื้นที่ที่มีฟลูออไรด์ในน้ำสูงกว่ามาตรฐาน ต้องดำเนินการแก้ไขเพื่อป้องกันปัญหาฟันตกรรณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประสานงานกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหรือกองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย เพื่อดำเนินงานแก้ไขปัญหาต่อไป

ดูแลฟันดี ตลอดชีวิต

ด้วยความปรารถนาดี จาก กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย

ภาคผนวก

กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

เป้าหมาย ประชาชนไทยมีสุขภาพช่องปากดีทุกเพศ ทุกวัย

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรหลักด้านสร้างเสริมสุขภาพช่องปากของประเทศ

พันธกิจ พัฒนาคณะความรู้และเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพช่องปาก และสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากดี

บทบาทหน้าที่

1. พัฒนาคณะความรู้ และเทคโนโลยีด้านการส่งเสริมสุขภาพช่องปากที่เหมาะสมกับประเทศไทย
2. กำหนดมาตรฐาน รูปแบบ หลักเกณฑ์การสร้างเสริมทันตสุขภาพ
3. พัฒนายุทธศาสตร์และเสริมศักยภาพภาคีเครือข่ายเพื่อการดำเนินงานทันตสาธารณสุข
4. สนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้ง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างเสริมทันตสุขภาพของประชาชน
5. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ด้านการส่งเสริมทันตสุขภาพ จัดทำต้นแบบสื่อด้านทันตสุขภาพ และให้ข่าวสารแก่สาธารณะ
6. ให้คำปรึกษาการจัดทำโครงการและการส่งเสริมและแก้ไขปัญหาทันตสุขภาพแก่บุคลากรและหน่วยงานที่สนใจ

สถานที่ติดต่อ กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถ. ติวานนท์ อ. เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทร 02 5904207 โทรสาร 02 5904203
www.anamai.moph.go.th/dental

แบบฟอร์มส่งน้ำตรวจวิเคราะห์หาปริมาณฟลูออไรด์ในน้ำบริโภค ของจังหวัด..... อำเภอ.....

ลำดับ	ชนิดของน้ำ*	ประเภทน้ำตาม**	ยี่ห้อ***	สถานที่			ว/ด/ป ที่เก็บน้ำ
		ลักษณะการนำไปใช้**		อำเภอ	ตำบล	ร.ร./หมู่บ้าน/ เลขที่	
1.							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							

หมายเหตุ * ระบุชนิดของน้ำ : บาดาล/บ่อน้ำตื้น/น้ำฝน/น้ำสระ/คลอง/หนองบึง/ห้วย/แม่น้ำ/น้ำพุร้อนอื่นๆ

** ลักษณะการนำไปใช้ : เป็นน้ำใช้เฉพาะครัวเรือนตนเองหรือเป็นน้ำสาธารณะ เช่น ประปาหมู่บ้าน/ประปาโรงเรียน/ประปาภูมิภาคอื่นๆ

*** ยี่ห้อ และ ว/ด/ป ที่ผลิต : ลงบันทึกเฉพาะกรณีที่ใช้น้ำบรรจุขวด

ตัวอย่างโครงการขอรับเงินอุดหนุน องค์การบริหารส่วนจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ปี 25....

ชื่อโครงการ : ส่งเสริมทันตสุขภาพและจัดทำฟันเทียมสำหรับผู้สูงอายุ

1. หลักการและเหตุผล

ผู้สูงอายุถือเป็นปวงชนวัยบุคคลที่มีคุณค่า สร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม การดูแลให้ท่านเหล่านั้นสามารถดูแลและช่วยเหลือตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีความสุข เป็นสิ่งที่จะช่วยเสริมให้ท่านมีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่จากข้อจำกัดของสภาวะความเสื่อมถอยทางกายภาพ ผู้สูงอายุมักจะมีปัญหาด้านสุขภาพทางกายมาก่อน ดังนั้นการจะพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนกลุ่มวัยนี้จึงต้องทำควบคู่กันไประหว่างการฟื้นฟูสภาพและสร้างเสริมสุขภาพไปด้วยกัน ทั้งนี้พบว่าผู้สูงอายุจำนวนมากสูญเสียฟันแท้ไปและไม่มีฟันใช้ในการบดเคี้ยว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายโดยตรง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อภาวะจิตใจไม่สามารถจะดำเนินชีวิตปกติได้เต็มที่ ในการไปเข้าสังคม พบปะสังสรรค์ บันทึบคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ นอกจากนี้นี้ยังมีปัญหาในเรื่องการไปรับบริการใส่ฟันเทียม โดยเฉพาะเรื่องค่าใช้จ่าย กระทรวงสาธารณสุขจึงมีนโยบายให้สถานบริการสาธารณสุขที่มีทันตแพทย์และเชียวชนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดบริการส่งเสริมทันตสุขภาพ และฟื้นฟูการบดเคี้ยวด้วยการใส่ฟันเทียมแก่ผู้สูงอายุ ทุกจังหวัดทั่วประเทศ

จังหวัด...ยังมีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ไม่มีฟันใช้บดเคี้ยว หรือเหลือฟันการเพียงบางส่วนซึ่งใช้บดเคี้ยวได้ไม่เต็มที่นัก และเนื่องในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ภูมิพลอดุลยเดช จะทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษาในปีพ.ศ.2550 นั้น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จึงร่วมกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อพัฒนาสุขภาพช่องปากผู้สูงอายุในจังหวัดให้มีฟันบดเคี้ยวอาหารได้ซึ่งจะนำมาถึงคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น และเพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550

2. วัตถุประสงค์

ผู้สูงอายุได้รับบริการใส่ฟันเทียมเพื่อการบดเคี้ยวที่ดีขึ้นเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา ในปี 2550

3. ลักษณะของโครงการ

3.1 โครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววโรกาสที่ทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา

3.2 โครงการด้านสังคมสงเคราะห์

4. งบประมาณดำเนินการ

ขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวนบาท เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

- 4.1 ค่าฟันปลอมฐานพลาสติก เพื่อผู้สูงอายุ ประมาณ คน จาก
ทุกอำเภอ จำนวนบาท
- 4.2 อื่นๆ เช่น ค่าดำเนินการด้านการบริหารจัดการ..... บาท
รวมทั้งสิ้น บาท

5. ระยะเวลาดำเนินการ ต.ค. 2549 - ก.ย. 2550

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้สูงอายุได้รับการฟื้นฟูสุขภาพช่องปากด้วยการใส่ฟันปลอมที่
เหมาะสม เพื่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุดีขึ้น

7. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

- 7.1 จำนวนผู้สูงอายุที่มารับบริการใส่ฟันเทียม
- 7.2 ความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ได้รับการใส่ฟันเทียม

8. หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการ

บันทึก

